

НОВІ ГОРИЗОНТИ – НОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Рада молодих науковців академії оприлюднила черговий збірник аналітичних статей «Litteris et Artibus: нові горизонти», до якого увійшли матеріали доповідей однойменної наукової конференції, що працювала за мистецько-гуманітарним, педагогічним і професійно-прикладним напрямками. Загальну редакцію видання здійснив голова Ради, кандидат філологічних наук Роман Дубровський. В редколегії збірника — кандидат філософських наук Олена Мороз, кандидати педагогічних наук Олександр Омелчук, Віталій Цісарук, Микола Божик, асистент кафедри іноземних мов і методики їх викладання Ірина Дячук.

Мистецько-гуманітарну тематику відкриває стаття доктора історичних наук Ірини Скакальської «Музейна педагогіка як засіб формування національної еліти у вищому закладі освіти», де здійснено аналіз дидактичних засад процесу здобуття знань, умінь та навичок майбутнім фахівцем педагогічного профілю за допомогою музейних експозицій та колекцій, а також окреслено напрями музейних комунікацій для співпраці навчального закладу і музею з метою формування національної еліти.

Особливості антропологічних поглядів письменника у процесі визначення істинної сутності людини стали предметом аналізу у дослідженні кандидата філософських наук Олени Мороз «Антропоцентричність творів Бориса Харчука». Автор акцентує увагу на провідник рисах «Харчукової людини» у контексті світоглядно-ментальних рис українського народу. Аспірант Ольга Микуляк спрямувала своє дослідження «Роль фонетико-граматичної інтерференції при міжкультурному спілкуванні» в царину комунікативних невдач: на прикладах із текстів німецькомовних авторів-магістрантів продемонстровано комунікативні ситуації, в яких явно виражені фонетико-граматичні розбіжності контактуючих мов і простежено їх роль при спілкування комунікантів-інофонів.

Практичний психолог Юлія Мельник досліджує актуальну проблему індивідуального ставлення людини до цінностей в аспекті методології особистісного підходу у статті «Цінності як духовне надбання особистості». Увагу аспірантки Алли Прус привернула «Психологічна структура безпеки особистості та механізм її формування», яку вона висвітлювала на рівнях організації та оцінки навколишньої дійсності в контексті прогнозування безпечного майбутнього. Цікаву та продуктивну тему з історико-краєзнавчим акцентом «Педагогічна думка у творчості письменників Кременеччини початку ХХ століття» розробила аспірант Марія Бешлей. Вона характеризує твори місцевих майстрів пера початку минулого століття, чия творчість безпосередньо впливала на розвиток педагогічної думки краю та акцентує увагу на особливостях патріотичного й естетичного виховання особистості засобами літературної творчості. Магістрант Мілана Гудим спільно зі своїм наставником, кандидатом філологічних наук Романом Дубровським висвітлюють «Особливості часово-просторових моделей самореалізації автора в художньо-мемуарній прозі Галини Гордасевич». ТанDEM дослідників аналізує автобіографічну прозу Г. Гордасевич, зосереджує увагу на проблемі визначення засобів текстового коду, які використовуються для представлення самоаналізу та самоспоглядання автора і (що особливо важливо) показує способи використання письменницею художніх засобів при описі подій та персоналій, згаданих у мемуаристичних.

Здобувач Ірина Дячук у статті «Етнокультурні компоненти картини світу особистості» характеризує такі важливі складові феномену картини світу особистості, як етнічна ідентичність, етнічна толерантність та етнічні стереотипи. Автор наголошує, що картина світу об'єднує названі складові у цілісну структуру та забезпечує зв'язок між поколіннями, допомагає особистості усвідомити свою приналежність до етнічної спільноти.

Педагогічний сектор збірника розпочинається статтею кандидата педагогічних наук Віталія Цісарука й аспірантки Ірини Цісарук «Педагогічна практика як вид самостійної роботи студентів», де висвітлюється роль практичної підготовки у становленні майбутнього вчителя, аналізуються завдання та зміст діяльності студента у процесі практики, зокрема види самостійної роботи та роль керівника практики у розвитку самостійності практиканта.

Здобувач Наталія Сербай характеризує «Еколого-розвивальне середовище в дошкільному навчальному закладі», наголошує, що екологічне виховання підрастаючого покоління — одне з провідних завдань сучасного закладу дошкільної освіти, і підкреслює: таке виховання повинне здійснюватися на всіх етапах життєдіяльності дитини з відповідною диференціацією на кожному етапі мети, завдань, методик, з урахуванням вікових особливостей дитини. До проблем дошкільної освіти звертається аспірантка Оксана Швець: у публікації «Стан ефективності поетично-мовленнєвої компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти» вона розкриває специфіку визначення

стану сформованості такої компетентності через когнітивні (мовленнєвий, поетично-емоційний, оцінно-етичний та інші) критерії, а також можливості й умови досягнення початкового, достатнього, середнього та високого показників і рівнів такої сформованості.

Природничо-науковий аспект педагогічної проблематики досліджує магістрантка Олена Шкіндер в аналітичній розвідці «Вивчення родини кипарисових у коніферетумах ботанічних садів лісостепової зони України», де визначає перспективи розвитку родини кипарисових у ботанічних садах Прикарпатського НУ ім. Василя Стефаника, Львівського НМУ ім. Данила Галицького, Львівського НУ ім. Івана Франка, Подільського аграрно-технічного ДУ, Хмельницького НУ, Вінницького аграрного ДУ, Черкаського НУ ім. Богдана Хмельницького, Полтавського НУ ім. В.Г.Короленка та Кременецького ботанічного саду. «Патріотичне виховання як складова освітнього процесу в позашкільному навчальному закладі» — предмет дослідження магістрантки Нелі Смал, яка наголошує, що кожен навчальний заклад, в тому числі і позашкільний, має стати для дитини осередком формування громадянина — патріота України. У статті характеризується процес патріотичного виховання в гуртках позашкільного навчального закладу, в конкретних заходах (тематичні бесіди, лекції тощо), а також йдеться про обмін напрацюваннями, практичним досвідом роботи в цьому напрямі роботи.

Тема наукового дослідження магістранта Юрія Горбутова — позакласна діяльність учнів як педагогічна проблема, де розкриваються її сутність, цілі та зміст, висвітлюються форми і методика проведення занять виховного характеру, здійснюється аналіз принципів організації виховної роботи. У підсумку стверджується, що позаурочна діяльність виступає сприятливим підґрунтям для самовиявлення формування життєвої активності школярів різних вікових груп.

Кандидат педагогічних наук Олександр Омелчук переконує читачів наукового збірника у високій ефективності «Використання мобільних гаджетів у фаховій підготовці майбутніх учителів». Науковець характеризує ключові моменти використання мобільних пристроїв у системі освіти, тенденції впливу інформаційних технологій на зміст, форми і методику навчальної діяльності. Важливо, що автор розкриває перспективи використання мобільних додатків у роботі педагога, звертається до проблеми створення середовища мобільного навчання, педагогічних практик його використання і технічних рішень для організації мобільного навчання на рівні академії та факультету. Увагу здобувача Жанни Шевченко привернули «Тенденції практичної підготовки соціальних педагогів у вищій школі Польщі»,

що досліджено у контексті актуальності вивчення досвіду практичної підготовки соціальних педагогів у країнах Єврозою. Наголошується на особливостях і динаміці цього складника педагогічного процесу, який перманентно змінюється згідно із міжнародними стандартами, нормативними вимогами, соціальними змінами і потребами у цьому виді освітніх послуг. Підкреслено, що європейський досвід підготовки соціальних працівників найбільш важливий для України на етапі інтеграції національної школи у європейський і світовий освітні простори.

Магістрантка Антоніна Вознюк характеризувала «Диференційований підхід у формуванні біологічних компетенцій та підвищення пізнавального інтересу школярів старших класів». Вона переконана не лише в доцільності, а у необхідності використання диференціації як засобу реалізації особистісно-орієнтованого підходу у навчанні та у перспективах і ефективності його застосування в освіті України. Автор підкреслює важливість здійснення індивідуального підходу, незалежно від їх здібностей.

В роботі кандидата біологічних наук Ілони Михалюк «Синантропічна фракція вищої водної флори Північного Поділля» зазначається, що одним із чинників, який завдає значної шкоди існуванню видів та функціонуванню екосистем, є інвазійні рослини. Причому фахівці з проблем фітоінвазій попереджають, що в Україні процес адвентизації флори прогресує, що в основному спричинене антропогенним порушенням ландшафтів, зокрема природних екотопів, екстенсивним веденням сільського господарства.

Секцію «Прикладні аспекти професійної підготовки вчителів фізичної культури і трудового навчання» розпочинає колективне дослідження молодих науковців кафедри спортивних ігор і туризму, кандидата педагогічних наук Миколи Божика та його молодших колег Галини Кедріч і Сергія Сиротюка «Фізична підготовленість студентів факультету фізичного виховання і біології Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка». Вихідним пунктом роботи став тривожний факт: у сучасних вищих закла-

дах освіти спостерігається тенденція до зниження обсягу рухової активності студентів, що негативно позначається на їх фізичному розвитку, фізичній підготовленості та функціональному стані. Дослідники переконані, що покращення фізичного стану молоді, в тому числі студентів, можливе за умови проведення систематичних цілеспрямованих занять із фізичного виховання, які носять розвивальний характер і мають тренувальні режими. На основі проведених досліджень (в основному у формі спеціальних тестів) зроблено висновок про достатній (40 %) і середній (40 %) рівень фізичної підготовленості студентів спеціальності «Фізична культура» та дано рекомендацію для здійснення систематичного спостереження за руховою підготовленістю майбутніх учителів фізичного виховання.

Магістрантка Людмила Тимчук вивчає «Можливості інформаційних технологій у фаховій підготовці майбутнього вчителя трудового навчання» і приходить до висновку, що використання новітніх інформаційних технологій у підготовці вчителя трудового навчання для загальноосвітньої школи дозволяє поліпшити якість освіти, зокрема, застосування мультимедійних засобів сприяє підвищенню науковості навчання, дозволяє учням сприймати й аналізувати різноманітну інформацію про світ. До інноваційної проблематики «Метод проектів у професійній підготовці учнів старших класів» звернулася магістрантка Вікторія Денисюк, яка переконана, що проектна технологія, як модель особистісно-орієнтованого навчання, дає відповідь на питання, за допомогою яких методів, прийомів і засобів можна досягти ефекту на уроці трудового навчання і якою має бути послідовність застосування різнопланових моделей навчального процесу. Автор наголошує, що пріоритетною складовою проектної технології є самостійна робота учня над проектом.

Здобувач Сергій Колісецький обрав предметом дослідження «Інженерний дизайн і його значення у сучасному суспільстві». Він висвітлює особливості історичного розвитку дизайну, аналізує його вивчення студентами педагогічних спеціальностей, насамперед технологічного профілю. Актуальність вивчення інженерного дизайну, вважає автор, обумовлюється особливостями інформаційно-технологічного прогресу. Магістрант Сергій Собчук, розкриваючи «Сутність інтерактивних технологій на уроках трудового навчання», характеризує особливості використання технологій інтерактивного навчання у шкільній практиці і наголошує, що інтерактивні технології ефективно допомагають учням розвивати навички проектно-технологічної діяльності, самостійної роботи, виконувати творчі завдан-

ня. Основними факторами, що забезпечують ефективність інтерактивного навчання, є його роль як «методологічного компромісу» між пасивною та активною моделями навчального процесу, а також «навчання у співпраці» учня і вчителя як рівноцінних суб'єктів навчання. «Особливості навчання майбутніх учителів технологій художньому проектуванню засобами інформаційно-комунікаційних технологій» аналізує магістрант Володимир Клим'юк. Він переконує, що навчання художньому проектуванню з використанням інформаційних технологій передбачає різномірну інформаційно-комп'ютерну підтримку навчальних курсів. Тому важливо

визначити найперспективніші напрями впровадження у навчальний процес засобів ІКТ і досягти такого формату педагогічної ситуації, коли студент перестає бути пасивним слухачем і залучається до активної пізнавальної діяльності, а викладач стає координатором навчального процесу. Згадана інноваційна тематика знаходить своє продовження у роботі магістранта Миколи Слив'юка «Роль сучасних інформаційних технологій у формуванні інформаційно-комунікаційної компетентності учнів». Автор розкриває особливості цього складного педагогічного процесу, визначає рівень оволодіння учнями інформаційно-комунікаційною компетентністю, описує засоби та методи роботи з комп'ютером, вказує на фактори, що забезпечують постійне вдосконалення вмінь і навичок інформаційно-технологічного характеру.

Магістрантка Вікторія Ючук аналізує «Стан використання мультимедійних технологій у практиці трудового навчання» і вважає, що засоби мультимедіа для загальноосвітньої школи є принципово новим методичним інструментарієм з широкими дидактичними можливостями в організації навчального процесу, але для цього потрібен їх ретельний відбір, аналіз і забезпечення доцільності використання з урахуванням вікових і психофізичних особливостей учнів. Дослідницький інтерес магістранта Олексія Іщука спрямований на «Зміст і структуру проектно-технологічної діяльності студентів на заняттях із художньої обробки матеріалів у педагогічному коледжі». У статті обґрунтована доцільність залучення студентів до проектно-технологічної діяльності у процесі вивчення фахових дисциплін, описані основні етапи і стадії проектування та виготовлення декоративно-ужиткових виробів із лози у процесі підготовки вчителя технологій у педагогічному коледжі.

Нові горизонти тому й горизонти, що для них характерне постійне розширення проблем змістового простору і вони не знають такого етапу, як завершення. Отже, продовження буде!